

Byl jsem tenkrát ve věku, kdy člověk začíná toužit po něčem lepším. Opovrhoval jsem rodiči pro jejich zkostratělost a zpátečnictví, učiteli pro jejich malost a nevzdělanost i svými vrstevníky pro jejich lenost a nezáměr o cokoli rozumného. Musím přiznat, že ani já jsem nebyl svým okolím zrovna milován a tak jsem trávil téměř veškerý svůj volný čas vykládáním svých objevných poznatků alespoň svým přátelům na facebooku. Není tedy divu, že jsem chtěl něco víc. Přiznávám, že jsem neměl moc přesné představy o tom, co by to něco vlastně mělo být, po několika letech přemýšlení jsem však dospěl k názoru, že nejvíc ze všeho toužím po svobodě.

Prvním krokem k mému osvobození mělo být odstěhování se od rodičů a hlavně nástup na vysokou školu. Od té jsem si sliboval, že zde konečně najdu inteligentní bytosti sobě rovné. Protože jsem neměl do budoucna nějaké konkrétní plány, co se týče mého budoucího povolání, rozhodl jsem se podat si přihlášku na filosofii, práva a architekturu. Pochopitelně že jsem neměl obavy o to, zda mě vezmou či ne. Při mé nemalé inteligenci díky které jsem dokázal odmaturovat s vyznamenáním bez učení, jsem o sobě v této oblasti rozhodně nepochyboval. Svědomí mi přesto nedovolilo jít na přijímací zkoušky bez přípravy, takže jsem k nim nakonec vyrazil vyzbrojen nejen mozkiem, ale i znalostí většiny dostupných knih v oboru.

Jako první jsem šel ke zkouškám na právnickou fakultu – ta mě lákala hlavně proto, že mnoho mých oblíbených spisovatelů práva studovalo, než je zhnuseně opustilo a šlo se raději věnovat psaní. Písemný test pro mě nebyl problémem a i za můj ústní projev mě velice chválili. Byl jsem tedy naprosto šokován, když mi po čtrnácti dnech přišel dopis s výsledkem přijímací zkoušky – „Nebyl jste přijat ke studiu“.

Na další zkoušky jsem šel s dokonale nacvičeným proslovem, včetně intonace a gestikulace, které mi poradil jeden odborník na společenské chování. Ani tentokrát jsem však neuspěl.

Byl jsem zdrcen – já, který v životě nedostal horší známku než trojku, který věděl ve škole vždy více než učitel, já nebudu přijat na žádnou vysokou školu?! Před posledními přijímacími zkouškami jsem se už nevěnoval přípravě uhlazeného projevu, ale propadl jsem odpornému šprtáctví a nacpal jsem si do hlavy všechny knihy, učebnice, příručky, zkrátka všechno, co se vůbec dalo, jsem se naučil a přesto jsem se neopovážoval doufat, že by konečně... A taky že ne. Moje snažení bylo úplně zbytečné – u ústních mě nenechali skoro ani dořící, jak se jmenuji.

Upadl jsem do strašlivé deprese a neměl jsem ani odvahy vrátit se domů. Zhroutil jsem se na lavici před učebnou. Byl jsem tak zabraný do svých problémů, že jsem si ani nevšiml, že si ke mně kdosi přisedl. Teprve když na mě promluvil, jsem zvedl hlavu: „To jsem rád, že sem vás tu ještě zastihl, chtěl jsem s vámi mluvit.“ spustil stařík, ve kterém jsem okamžitě poznal předsedu poroty. Neodpověděl jsem mu, bál jsem se, že by mi v hlase byly slyšet slzy. „Koukám, že vás to nějak vzalo...“ usmál se na mě, po chvíli ticha. „Pojďte se mnou...“ řekl, a nečekaje na odpověď vydal se kamsi chodbou. Odevzdaně jsem se loudal za ním.

Dovedl mě do malé místnůstky, která podezřele připomínala skladiště.

„Podívejte se,“ chopil se stařík opět slova, když za námi zapadly dveře, „tohle bych vám v žádném případě ukazovat neměl. Musíte mi slíbit, že to nikomu neřeknete...“ Okamžitě jsem to odpřísáhnul, byl jsem zvědavý, co mi chce říci tak tajného.

„Tohle je vaše složka,“ podal mi červené desky. „Píše se tam v žádném případě nepřijímat na vysokou školu.“ Vykulil jsem na něj oči.

„Z vaší reakce jsem vyrozuměl, že vůbec nevíte, co se děje.“ Na to jsem mohl pouze přikývnout.

„Víte, mi už vůbec nemůžeme rozhodovat o tom, koho přijmeme a koho ne. My jsme tu jen od toho, abychom nějak změřili vaši inteligenci.“

„Ale to přece...“ chystal jsem se ho přerušit, ale on jen netrpělivě mávnul rukou a pokračoval.

„Jenže pak je tu druhé hledisko. Vy máte facebook vidíte? A co byste řekl na to, kdybych vám teď prozradil, že už deset let po tom, co ho založili, ho začali zneužívat? Každé slovo, které jste tam vy kdy napsal, bylo zanalyzováno. No a když dáte dohromady velmi vysokou inteligenci a vaše anarchistické sklony, nemůžete už doufat v přijetí na jakoukoli vysokou školu,“ uzavřel. Nebyl jsem mocen slova.

„Chtěl jsem, abyste to věděl. Jak se s tím vypořádáte, je už vaše věc...“ prohlásil ještě a chystal se k odchodu. Ve dveřích se ještě otočil: „Nemáte doufám zapnutý telefon?“ a když se dočkal kýžené odpovědi, zanechal mě v místnosti samotného.

Zdráhal jsem se uvěřit. Cestou domů jsem o tom pořád přemýšlel. Nakonec jsem došel k rozhodnutí, že zruším facebook a své názory si raději budu nechávat pro sebe.

Teď mi nezbývalo než odhodit hrdost a jít se potupně zapsat na úřad práce. Hned, jak mě ale tamější úřednice sjela pohledem, když nahlédla do mé složky, mi došlo, že nějaká slušná práce se pro mě nenajde. Řekla, že zatím pro mě nic nemá, když se něco najde, tak mi zavolá. Musel jsem se odstěhovat zpátky k rodičům a zůstat odkázaný na jejich milosrdenství. Ztráta vyhlídek na ekonomickou soběstačnost mě zdeptala a zhnusila do té míry, že jsem zcela propadl sebelítosti, kterou jsem začal utápět v alkoholu. Byl jsem opravdu už jen krůček od léčebny, když se konečně ozvali z úřadu práce, že pro mě něco mají. Řekl jsem „beru“ dřív, než jsem si vyslechl, o co jde. To jsem ale ještě nevěděl, co mě čeká...

V seznamu lidí, kterými jsem nejvíc opovrhoval, by dělníci stáli ještě před učiteli, předčili by snad i moje rodiče a najednou jsem byl dělníkem i já. Já, který snil, že nebudu vstávat před desátou, jsem byl nemilosrdně den co den buzen už v pět, abych mohl spěchat do smrduté haly dělat celý den jeden jediný pohyb. Těch prvních pár týdnů, než jsem si zvykl, bylo nejhorších v mém životě. Měl jsem absolutně vymytý mozek, zkažený žaludek jídlu v kantýně a hroznou depresi z nevyspání. Toužil jsem jen onemocnět – třeba i rakovinou – jen abych nemusel jít tam zítra zase. Jenže by mi to stejně nebylo nic platné. Nikdo z nás už tenkrát nebyl zaměstnancem firmy, všechny nás najímala jakási agentura, která nám mohla kdykoli snížit nám platy, přidat práci a jen kvůli chorobě nepřijít do práce znamenalo dostat okamžitě vyhozov. A nikdo si nestěžoval.

Ano, já měl ještě rodiče, kteří by se o mě nepochybně postarali, kdybych je o to požádal, ale poslední trosky mé hrdosti mi to nedovolily. Raději jsem dál zůstával v továrně. A ty dělníky, kterými jsem dřív opovrhoval, jsem začal snad i trochu obdivovat. Jistě nebyl chytří, ani vzdělaní, neměli žádný rozhled a snad ani sny, ale přesto jejich sebeobětování za rodinu, aby měla co jíst...

Postupně jsem ale ztrácel trpělivost. Rozčílení nad tou nespravedlností mě hnětlo, až jsem potajmu začal znovu spřádat plány na revoluci. Teď už jsem nebyl tak hloupý, abych se s nimi někomu svěřoval, dokud jsem je neměl dokonale promyšlené. Až jednou, když nám oznámili opětovné snížení platů a já pocítil stejné rozčílení, jako jsem cítil sám i mezi ostatními dělníky, využil jsem situace a sdělil všem své vize. Čekal jsem samozřejmě mnohé problémy ale takovouhle ne. Ne zaměstnavatelé, ale samotní zaměstnanci mě umlčeli. Dav se do mě pustil.

„Blázne nenecháme se kvůli tobě vyhodit!“ „Co si vole vůbec myslíš, že změníš!“ „Ty debile, vodlez, než nás zavřou!“ Čím víc jsem se je snažil přesvědčit, tím víc na mě útočili, hádka se vyostřovala. Padala silná slova. Pak i facky. Rány pěstí. Dostal jsem strach, ale nebylo to nic proti tomu, jaký strach jsem cítil mezi těmi, co mě napadli. Nechápal jsem to, když v tom jsem si vzpomněl, co mi kdysi řekl onen stařík při zkouškách: ‚Nemáte doufám zapnutý telefon?‘ Všichni dělníci (včetně mě) samozřejmě měli mobily pořád u sebe, ale že by věděli...

Snad by mě byli schopni tenkrát i zabít, kdyby nepřišel dozorce. Naštěstí mě práskli a šéf mě stačil vyhodit dřív, než mě zmrzačili...

Tehdy jsem zničil svůj telefon. Chtěl jsem začít znova, najít si nějakou jinou práci, ale kdo by dneska zaměstnal člověka bez mobilu a facebooku... Jen tady mě nakonec vzali. Už jsem tady dvacet let. Už dvacet let zametám tenhle chodník. Naučil jsem se mlčet, tak si mě tu nechávají. Vy jste příteli první člověk, kterému to po těch letech vyprávím. Myslí si, že mě porazili, když mi vzali všechnu svobodu. Jenže já sem tady tak svobodný, jako jsem nikde jinde nebyl. Za ta léta jsem to totiž pochopil! Já si totiž pořád můžu myslet, co chci. A tuhle svobodu mi vzít nemůžou! Nikdy! Jsem mnohem svobodnější než oni všichni...

„...No aspoň někdo takhle to říkal. A já si říkal, ty jo, chudák, mít takový vošklivý myšlenky, to musí bejt děsný. Tak sem si řek, pane doktor, esli by nebylo lepší mu dát takový ty prášky, víte, jak ste mi taky dal, po něch se člověk hnedka líp cejtí...“
„Dobře jste udělal. To víte, já už se o něj postarám, od toho jsem přece tady...“